

Cizinci na ZŠ

Údaje čerpáme ze **Statistické ročenky školství – Výkonové ukazatele** (<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>) a z údajů o výsledcích vyhlášených rozvojových programů na MŠMT (<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/dotace-a-granty-1>)

Vysvětlivky zkratk:

3Z – děti občanů ze třetích zemí (mimo EU)

EU – děti občanů z EU

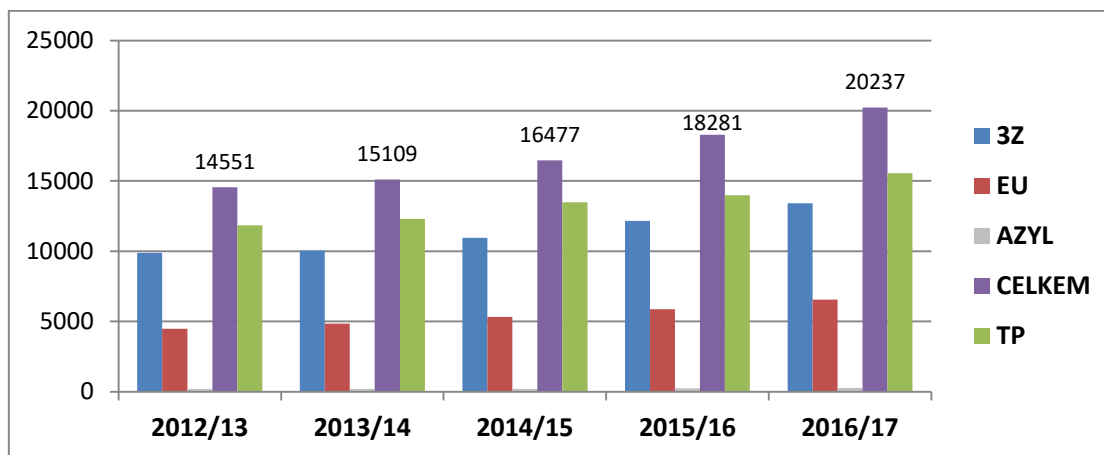
AZYL – děti žadatelů o mezinárodní ochranu (MO) a osob s udělenou MO

TP – děti s trvalým pobytem (uvádíme pro ilustraci faktu, že většina žáků s cizím státním občanstvím pochází z rodin, které zde mají trvalý pobyt, tzn. že se na našem území zdržují již více než 5 let)

Počty cizinců na ZŠ v letech 2012-2017

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
3Z	9883	10049	10943	12171	13420
EU	4471	4852	5334	5865	6549
AZYL	197	208	200	245	268
CELKEM	14551	15109	16477	18281	20237
TP	11835	12296	13474	13990	15563

Graf ukazuje tendence v počtech cizinců na ZŠ v letech 2012-2017

MŠMT vyhlašuje každý rok Rozvojové programy na zajištění bezplatné jazykové přípravy – vyplývá z §20 školského zákona, dle kterého mají všichni cizinci nárok na jazykovou přípravu potřebnou k začlenění do povinné školní docházky. Zveřejněné údaje nejsou kompletní. Z následující tabulky je zřejmý poměrně výrazný nárůst finančních prostředků v roce 2017. Doufáme, že si RP tuto tendenci zachová.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

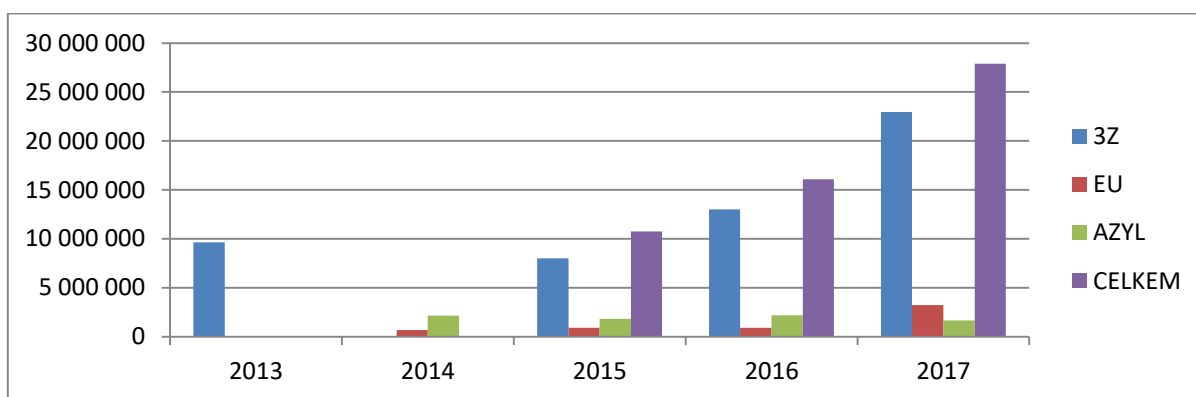

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Peníze z Rozvojových programů v jednotlivých letech (v Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
3Z	9 656 393		7999480	12999618	22 965 592
EU		677 110	909 945	909 783	3245366
AZYL		2 158 499	1 844 466	2 192 120	1680269
CELKEM			10 753 891	16 101 521	27 891 227

Graf ukazuje tendence v přidělených financích z RP v letech 2012-2017

Ačkoli veřejná metodika přidělování finančních prostředků neexistuje, podle slov zainteresovaných osob na MŠMT jsou finanční prostředky rozpočítávány na počet žáků z jednotlivých žádostí, které si školy podávají. Tento počet žáků ovšem není nikde zveřejněn. Následující tabulka ukazuje, kolik finančních prostředků by připadlo na každého žáka cizince z jednotlivých RP.

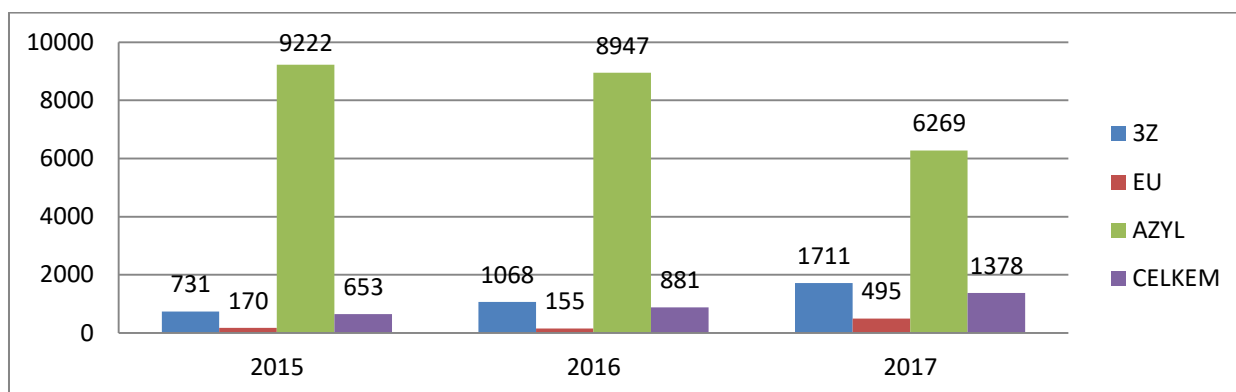
Peníze z Rozvojových programů přepočteny na 1 žáka cizince (v Kč)

	2015	2016	2017
3Z	731,01343	1068,081	1711,295976
EU	170,59336	155,1207	495,5513819
AZYL	9222,33	8947,429	6269,660448
CELKEM	652,6607392	880,779	1378,2293

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

Graf ukazuje peníze z jednotlivých RP na 1 žáka cizince

K těmto posledním údajům je potřeba doplnit dvě věci:

1) ne všichni cizinci na ZŠ potřebují jazykovou přípravu k začlenění – měla by se týkat jen těch, co jsou nově příchozí, protože podle § 16 školského zákona mají v dalších letech nárok na jazykovou podporu. Informace o tom, kolik je nově příchozích žáků, nejsou k dispozici a nikdo je ani nezjišťuje.

2) rozsah jazykové přípravy je minimálně 70 vyučovacích hodin (více ve vyhlášce č. 48/2005 Sb.).

Co z toho plyne?

Z výše uvedených údajů vyplývá, že finanční prostředky na RP jsou navyšovány, tak jak se zvyšuje i počet dětí cizinců v ZŠ. To je dobrá zpráva.

Je-li objem finančních prostředků dostatečný, není zřejmé, protože k porovnání neexistují konkrétní a potřebné údaje. Výše finančních prostředků na jednoho žáka byla za rok 2017 celkem 1378,-. Jestliže má žák nárok na 70 vyučovacích hodin, vychází to na cca 20,- za hodinu práce učitele. To dobrá zpráva rozhodně není.

Jak jsem zmínila výše, chybí odhad počtu nově příchozích. Podle šetření ČŠI (<https://portal.csicr.cz/Clanek/260>) odhadli ředitelé škol v roce 2015 potřebu jazykové přípravy u 22% svých žáků. Prvním rokem se ve školách vzdělávalo 22,7% žáků. To by naznačovalo, že nově příchozích je přibližně jedna pětina. Pak nám vychází částka za jednoho žáka na 6890,- (na 1 hodinu je to stále pouze 98,- pro učitele na podporu jednoho žáka, na kterou se musí samozřejmě také připravit).

Má-li takových žáků víc, peníze se načítají. Ideální řešení je samozřejmě dávat prostředky na výukovou jednotku, nikoliv na žáka. A především zjistit si od škol aktuální počet dětí, které nově přišly a potřebují jazykovou přípravu.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Důležité poznámky na závěr:

- Ne všechny školy, co mají děti cizince, si žádají peníze z RP. V roce 2017 to bylo například ze všech RP celkem 271 škol. Přitom podle šetření ČŠI má cizince/žáka s OMJ každá druhá ZŠ (tzn. že by si mělo žádat kolem 2000 škol).
- Zároveň po novele ŠZ je možné poskytnout jazykovou podporu žákům, kteří stále nedostatečně nebo vůbec neovládají vyučovací jazyk v podobě výuky češtiny (nutno ale vyšetřit v PPP, takže přichází se zpožděním). Je potřeba tedy nastavit systém tak, aby se doplňoval a peníze putovaly v dostatečném rozsahu a co nejdříve tam, kde jsou nejvíce potřeba – tedy do školy, kde je žák bez znalosti ČJ.
- Stále se jazyková příprava netýká dětí, které mají občanství ČR a přichází bez znalosti ČJ. Těch se týká pouze podpora z § 16, na níž je nutné vyšetření v PPP.
- RP se rozdávají za kalendářní rok a do škol putují se zpožděním 9 měsíců (v září daného roku, školy žádají v listopadu roku předchozího). O jazykové přípravě tedy v podstatě není možné hovořit, protože žák ve škole může sedět již celý školní rok...

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY